

V Bruseli 9. 11. 2022
COM(2022) 595 final

2022/0369 (APP)

Návrh

NARIADENIE RADY,

**ktorým sa mení nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020,
ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Tento návrh na zmenu nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093¹ sa predkladá spolu s návrhom nariadenia, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine², a návrhom na zmenu nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046³, pokiaľ ide o stanovenie diverzifikovanej stratégie financovania ako všeobecnej metódy vypožičiavania si prostriedkov.

Po nevyprovokovanej a neodôvodnenej ruskej invázii na Ukrajinu poskytla Únia Ukrajine výraznú podporu určenú na posilnenie jej odolnosti, zabezpečenie humanitárnej pomoci, vojenskej pomoci a inej podpory. Aby Ukrajina udržala fungovanie štátu, bude túto pomoc potrebovať aj naďalej.

Makrofinančná pomoc, ktorú Únia Ukrajine doposiaľ poskytovala, bola objemná a účinná, ale poskytovala sa *ad hoc*, pokrývala zakaždým len niekoľko mesiacov a v každom kole financovania si vyžadovala značné rezervy z rozpočtu Únie a vnútroštátne záruky. Skúsenosti s úvermi v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine odhalili obmedzenia pri financovaní tvorby rezerv na nové úverové programy v rámci stropov viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027. S využitím záruk členských štátov na doplnenie rozpočtových zdrojov boli spojené mnohé prevádzkové a finančné nevýhody. Roztrieštený prístup, ktorý sa musel uplatniť na nedávne úvery v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine, je vzhľadom na súčasnú situáciu už neudržateľný. V rozpočte Únie treba nájsť štrukturálne riešenie, ktorým by sa zabezpečila pokračujúca finančná podpora pre Ukrajinu.

Zmenou nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 sa rozpočtové krytie, ktoré sa v súčasnosti uplatňuje na úvery členským štátom, rozšíri aj na úvery Ukrajine disponibilné na roky 2023 a 2024; to sa týka finančnej pomoci, v súvislosti s ktorou sa v uvedených rokoch prijme rozhodnutie povoľujúce jej uvoľnenie. Ak teda Únia musí záväzky týkajúce sa splácania pokryť zo zdrojov rozpočtu Únie – v prípade, že prijímateľský štát (t. j. členský štát alebo Ukrajina, pokiaľ ide o finančnú pomoc disponibilnú na roky 2023 a 2024) neposkytne splatnú platbu načas –, potrebné sumy by sa mobilizovali nad rámec stropov VFR až do výšky stropov vlastných zdrojov (z tzv. manévrovacieho priestoru).

V súvisiacej zmene nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa stanovuje, že vypožičiavanie si prostriedkov je organizované na základe diverzifikovanej stratégie financovania. Vďaka diverzifikovanej stratégii financovania by sa akýkoľvek dočasný nedostatok hotovosti, ktorý vznikne, mohol riešiť využitím fondu likvidity, o ktorý sa toto riešenie opiera. Kombináciou diverzifikovanej stratégie financovania a zosúladenia rozpočtového krytia úverov Ukrajine na finančnú pomoc disponibilnú na roky 2023 a 2024 s rozpočtovým krytím úverov členským

¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

² Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine (makrofinančná pomoc +), COM(2022) 597.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

štátom v nariadení o VFR sa zabezpečuje spoľahlivý, pružný a účinný rámec pre finančnú pomoc Ukrajine. Tieto dve zmeny umožnia zaviesť štruktúrované riešenie financovania pokračujúcej podpory EÚ Ukrajine, ako sa navrhuje v nariadení, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine.

Rozpočtové krytie z manévrovacieho priestoru by sa malo vzťahovať len na novú finančnú pomoc Ukrajine disponibilnú na roky 2023 a 2024 a schválenú v súlade s článkom 220 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

S cieľom umožniť poskytovanie rýchlej a účinnej podpory Ukrajine sa navrhuje, aby sa tento osobitný návrh na cieľnú zmenu nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 považoval za samostatný návrh oddelený od návrhu z 22. decembra 2021 [COM(2021) 569].

2. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

• Právny základ

Právnym základom pre prijatie viacročného finančného rámca je článok 312 ZFEÚ.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Táto iniciatíva patrí do oblasti politiky, v ktorej má EÚ výlučné právomoci (podľa článku 312 ZFEÚ). Zásada subsidiarity sa preto neuplatňuje.

• Proporcionalita

Zmeny sú primerané naliehavým potrebám vytvoriť nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine, ktorý sa môže implementovať až po tom, ako sa rozpočtové krytie, ktoré sa v súčasnosti uplatňuje na úvery členským štátom nad rámec stropov VFR až do výšky stropu vlastných zdrojov, rozšíri na finančnú pomoc Ukrajine disponibilnú na roky 2023 a 2024.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Podľa existujúcich ustanovení článku 2 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 sumy potrebné na splnenie záväzkov Únie týkajúcich sa splácania v rámci operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov v prípade, že Únia nedostane od prijímateľského členského štátu splatnú platbu včas (t. j. mobilizácia záruky za finančnú pomoc členským štátom), by sa mobilizovali nad rámec stropov VFR. Toto ustanovenie sa prvýkrát zaviedlo v článku 3 ods. 2 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁴, ktorým sa ustanovuje VFR na roky 2014 – 2020.

Mobilizovaná suma nemôže viesť k prekročeniu limitov stropu vlastných zdrojov. Ustanovenie, ktorým sa rozpočtové krytie z manévrovacieho priestoru rozširuje na záruku za finančnú pomoc Ukrajine, je preto zlučiteľné s článkom 312 ods. 1 a 3 ZFEÚ, podľa ktorého VFR „zabezpečuje, aby sa výdavky Únie čerpali systematickým spôsobom a v medziach jej vlastných zdrojov“, a „ustanoví akékoľvek iné ustanovenia potrebné pre hladký priebeh ročného rozpočtového postupu“.

⁴ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884 – 891).

3. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh rozšírením mobilizácie záruky za finančnú pomoc nad rámec stropov VFR – ktorá sa v súčasnosti vzťahuje na finančnú pomoc členským štátom EÚ – na finančnú pomoc Ukrajine disponibilnú na roky 2023 a 2024 umožní efektívnejšie využívanie rozpočtových zdrojov v rámci stropov VFR. Možnosť mobilizovať záruku nad rámec stropov VFR by zabezpečila úplné pokrytie finančnej pomoci pre Ukrajinu disponibilnej na roky 2023 a 2024 v súlade so zásadou správneho finančného riadenia. Návrh nemá žiadny vplyv na výdavky VFR na roky 2021 – 2027.

Návrh

NARIADENIE RADY,**ktorým sa mení nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 312,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 106a,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu⁵,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V nadväznosti na nevyprovokovanú a neodôvodnenú agresiu Ruska podporuje Únia Ukrajinu súborom finančných opatrení. Podpora sa doteraz poskytovala *ad hoc* na obmedzené obdobie a vyžaduje si značné rezervy z rozpočtu Únie a vnútroštátne záruky.
- (2) Aby Ukrajina udržala fungovanie štátu, bude túto pomoc potrebovať aj naďalej. Očakáva sa, že Únia spolu s ďalšími medzinárodnými partnermi prispeje k pokrytiu týchto naliehavých potrieb. Na tento účel Únia prijala nový nástroj podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) [XXX]⁶. V súlade s uvedeným nástrojom sa má značná časť plánovanej finančnej pomoci poskytnúť vo forme úverov.
- (3) Vzhľadom na zvýšenú vonkajšiu nestabilitu je vhodné stanoviť štruktúrované riešenie financovania na roky 2023 a 2024 s cieľom zabezpečiť pokračujúcu finančnú podporu pre Ukrajinu.
- (4) Preto je vhodné umožniť Únii poskytovať potrebné rozpočtové zdroje udržateľným a spoľahlivým spôsobom. Malo by sa to dosiahnuť rozšírením existujúceho mechanizmu vo forme rozpočtovej záruky Únie na pokrytie finančnej pomoci Ukrajine disponibilnej na roky 2023 a 2024. Tento mechanizmus by mal umožniť mobilizáciu až 100 % súm finančných záväzkov potrebných na splnenie záväzkov Únie týkajúcich sa splácania v rámci operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov v prípade, že Únia nedostane od prijímateľskej krajiny splatnú platbu včas.
- (5) Malo by byť možné mobilizovať potrebné rozpočtové prostriedky v rozpočte Únie nad rámec stropov viacročného finančného rámca pre členské štáty, ako aj na finančnú

⁵ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁶ Ú. v. EÚ [...], [...], s. [...].

pomoc Ukrajine disponibilnú na roky 2023 a 2024. Touto možnosťou by nemala byť dotknutá povinnosť dodržiavať strop vlastných zdrojov stanovený v článku 3 ods. 1 rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053⁷.

- (6) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať len na programy finančnej pomoci Ukrajine disponibilnej na roky 2023 a 2024.
- (7) Vzhľadom na naliehavosť spôsobenú výnimočnými okolnosťami vyvolanými nevyprovokovanou a neodôvodnenou útočnou vojnou Ruska sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii, Zmluve o fungovaní Európskej únie a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (8) Vzhľadom na súčasnú situáciu na Ukrajine by toto nariadenie malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (9) Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

V článku 2 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 sa dopĺňa tento pododsek:

„Ak je potrebné mobilizovať záruku za finančnú pomoc Ukrajine disponibilnú na roky 2023 a 2024 a schválenú v súlade s článkom 220 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, potrebná suma sa mobilizuje nad rámec stropov VFR.“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedička*

⁷ Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1).